PaLLaSSoS
seNSe fRoNTeres
Revista dels
socis i les sòcies
de Pallassos
Sense Fronteres
Època IV · Nº 4
Gener - Juny 2013

20 anys compartint

Somriures

PSF 20 anys, Projectes a Etiòpia, Costa d'Ivori, Burkina Faso, Jordània. Carta de Buba.

20 anys compartint somriures

Les 9 seccions de PSF han fet riure a

3.547.960

persones, realitzant

10.707

actuacions en

708

expedicions a

98

països.

Fotos de portada i editorial: © Kim Manresa/Pallassos Sense Fronteres

Continuem un any més donant prioritat al suport emocional a les poblacions refugiades d'arreu del món. En favor de la infància desplaçada interna, refugiada, víctima de la fam a països on la situació que es viu segueix sent molt pitjor que a casa nostra. Mantenim projectes a Burkina Faso, Costa d'Ivori, Kosovo, Bòsnia, Palestina, Israel, Jordània, Haití, Colòmbia, Líban... i iniciem projecte a Etiòpia. Mantenim el compromís en l'ajut humanitari interactuant en els processos de resiliència de la infància amb la nostra eina cabdal: la comicitat de pallasses i pallassos. Pensem que malgrat la crisi que vivim a casa nostra des d'Europa seguim tenint la obligació moral d'ajudar a aquells pobles que estan molt pitjor que nosaltres, no nomes degut a la fam o a catàstrofes naturals, sinó també, en molts casos, degut a les interferències d'aquesta Europa hipòcrita del deute i dels mercats, com poden ser els casos per exemple de Síria, Mali, Iraq, Líbia o altres similars. A Burkina Faso seguirem treballant en els centres terapèutics nutricionals del Ministeri de Salut les dinàmiques de joc i animació dirigides a accelerar la rehabilitació d'infants afectats per la malnutrició severa, al temps que atendrem a població refugiada procedent del conflicte de Mali fent, allò que millor sabem fer; espectacles de pallassos i varietat de circ concebuts des de la comicitat gestual i universal. A Costa d'Ivori seguim amb els oblidats dels oblidats, i també treballem amb la població desplaçada interna resident en precàries condicions a Abidjan i al oest del país, i víctima del recent conflicte intern . El nostre compromís amb les víctimes del conflicte de la ex-Iugoslàvia continua des de la nostra fundació i seguirem duent a terme gires orientades a donar suport a les minories segregades dels territoris de Kosovo, Sèrbia i Bòsnia. A Palestina hi tornarem com cada any per atendre a la infància que pateix les tensions d'aquest inacabable conflicte. Farem el possible per arribar a Gaza i farem el possible per regalar el nostre treball a la infància israeliana que, per la seva proximitat amb els llocs més calents, també pateix psicològicament la tensió dels enfrontaments entre adults. Per raons obvies prioritzarem l'acció amb nens i nenes palestins oferint a aquest col·lectiu més volum d'acció, però mantindrem la nostra filosofia senzilla i transparent que ens diu que els nens i nenes ho son arreu amb independència de les fronteres.

A Etiòpia, a la zona de Tigray, de la ma de l'ACNUR, iniciem un projecte de gires en suport de la infància i dels joves refugiats al nord del país com a conseqüència del conflicte amb Eritrea. Ara, al país hi ha més de 60.000 refugiats eritreus enregistrats per l'ACNUR i amb domicili als tres campaments situats a la regió de Tigray (Shimelba, Mai Aini i Adi Harush) i als campaments d'Asayita, Berhale o en les comunitats locals de la regió d'Afar. Molts dels refugiats responen a un perfil únic que està dominat per joves, educats i urbanitzats que pateixen dificultats per adaptar-se a la vida en els camps de refugiats. En els darrers temps un gran nombre de menors no acompanyats han creuat la frontera pel seu compte i això planteja nous desafiaments a les agències que treballen a la zona. La situació al proper orient esdevé cada cop més difícil. L'any passat ens vam veure obligats a reduir accions al Líban en prevenció de que el conflicte que es desenvolupa a Síria pogués expandir-se, i de fet ho va fer a la zona nord de Trípoli. A Síria vam tenir que tancar els nostres projectes fa ja dos anys quan va començar la inestabilitat. Ara ens mantenim al nord de Jordània fent el possible per oferir-lis als infants procedents de Síria, Iraq, Palestina i altres llocs la cara més amable de la humanitat, la possibilitat de riure i jugar.

A Colòmbia hi tenim un compromís d'anys amb la població desplaçada interna, i en concret seguirem treballant a Villavicencio i Arauca, així com amb la població d'Haití que va patir el terratrèmol fa uns anys, i que segueix patint els efectes devastadors de la política de la nomenada "comunitat internacional". Des de que els Pallassos sense Fronteres vam venir al món ens hem caracteritzat per oferir innocència, proximitat, immaterialitat, ponts per refer relacions amb la comicitat que genera riure. Som una organització sense fronteres i malgrat els nostres limitats recursos fem el possible per tenir a tothom qui pateix al nostre cor. Per aquesta raó, tot i que treballem a l'estat espanyol des de fa 14 anys a hospitals, centres penitenciaris, centres d'atenció a discapacitats i llocs similars, tenint en compte les circumstàncies que patim tots plegats a casa nostra, també hem decidit intensificar la nostra feina actuant per als col·lectius més desafavorits: joves que viuen a centres penitenciaris, infants hospitalitzats per causes diverses, discapacitats que resideixen en centres d'atenció especial. Molts centres dedicats al suport a col·lectius amb problemes pateixen cada cop més el desmantellament de l'estat del benestar i la destrucció dels serveis públics, i no podem fer altra cosa que estar al costat d'ells. En concret tenim un conveni amb Justícia Juvenil per treballar a l'Alzina, o altres centres d'internament de joves, on desenvoluparem temàtiques com la diversitat des de la òptica de les arts escèniques com a suport a la convivència. Treballem i ho seguirem fent a centres penitenciaris, i estem perfilant una col·laboració compromesa amb Afanoc per ajudar a mantenir la integralitat dels treballs que aquesta fantàstica entitat fa des de fa anys per a nens i nenes afectades pel càncer. I no cal dir, però ho diem, que estem oberts a noves propostes dirigides a la infància de casa nostra que més pateix la creixent precarització. Tot aquest esforç el podrem fer gràcies al suport que ens presten els artistes professionals que regalen la seva feina, els socis que any a any donen la seva quota, els petits donants, els patrocinadors i les poques administracions públiques que encara mantenen el seu compromís amb l'acció humanitària, l'acció social i la cooperació. La nostra situació econòmica és sanejada i ens permet aguantar i seguir fent coses, però com a moltes entitats la deserció de l'administració pública ens ha afectat substancialment i ha minvat la nostra capacitat d'arribar a més llocs.

i tot va començar el

1993

a Barcelona

Volem aprofitar aquest moment per demanar a la societat civil el seu suport, i també per demanar a aquelles empreses realment compromeses en la responsabilitat social i corporativa que es mirin les nostres propostes d'acció i es plantegin seriosament col·laborar en un projecte que estem segurs que anirà en consonància amb els seus valors i que reforçarà el seu saber estar a la societat com a empreses, que sense rebutjar l'objectiu propi, ho facin ajudant a reconstruir l'harmonia social que tant necessitem. Volem pensar que la situació és reversible i oferim les nostres potencialitats per donar la cobertura que sigui possible als buits que s'han creat, encoratjant però a la ciutadania a fer l'impossible per recuperar els drets aconseguits amb tantes dècades de sacrifici de tantes generacions. També demanem als gestors de les nostres administracions públiques que abandonin la tisora i recuperin la funció que els hi dona la raó d'existir, i que no és la de pagar deutes i interessos a especuladors, sinó la de donar serveis, salut i ensenyament a la població. A partir d'abril ja us anunciem que posarem en marxa un projecte propi de microfinançament, llur aspecte més rellevant serà el d'oferir als petits donants transparència i accés a tota la informació del contingut de les nostres accions, des de saber-ne les activitats en detall al moment, fins a saber-ne la gestió econòmica i de recursos al detall i al moment. Apostarem en aquest cas per oferir la nostra feina al teixit social, a la ciutadania més propera al nostre sentir, i fer-ho mostrant de forma clara qui som, que fem, com ho fem i amb quins recursos ho fem. Auditem la nostra transparència periòdicament, l'equip de 200 artistes que avui constitueixen els Pallassos sense Fronteres està format per professionals que ens regalen la seva feina de qualitat, i del petit equip que tenim el privilegi d'estar alliberats podeu veure els nostres sous i dedicació a la web. Per acabar dir-vos que aquest any, coincidint amb el XX Aniversari, es funda la Internacional de Pallassos sense Fronteres (CWBI), amb seu a Barcelona, creada per a coordinar els esforços de les 9 organitzacions que treballem des de França, Suècia, Alemanya, Estats Units, Sud-àfrica, Bèlgica, Irlanda, Canadà i l'estat espanyol, i en la que en la propera reunió internacional que es farà el juny a Barcelona s'incorporarà segurament Finlàndia. Holderlin va dir que 'allò que perdura ho funden els poetes' i Pallassos sense Fronteres n'és una prova tangible a casa nostra, i disseminada ja arreu del món amb la garantia de eterna durada que correspon a l'instant d'un sol somriure.

Pallassos Sense Fronteres

Foto: ©Samuel Rodríguez/PSF

¿Qui són PSF?

Dubravka (Buba) Babic

Com començar aquesta història... Potser l'explicació d'uns pocs fets sobre el meu passat facil·litarà als lectors entendre la història de la meva relació amb Pallassos sense Fronteres... El meu nom és Buba i sóc de Sarajevo, Bòsnia i Hercegovina. El 1994, després de 2 anys de suportar les penalitats de la guerra a Bòsnia i preocupar-me per salvar la vida dels meus dos petits, vaig aconseguir sortir de la meva ciutat natal, Sarajevo, i establir-me a Croàcia com a refugiada. Poc després, vaig aconseguir un treball amb l'ACNUR com intèrpret per als idiomes d'Espanyol i Anglès. Els primers mesos com a refugiada vaig col·laborar per Metges del Món, que treballava als hospitals locals, proporcionant ajuda a persones necessitades d'atenció mèdica i altres recursos bàsics. Aquesta va ser la meva primera experiència de voluntariat amb organitzacions que operen en condicions extremadament perilloses. Era difícil per a mi entendre perquè hi havia persones que decidien deixar les seves vides còmodes en els seus països i viatjar a l'infern, anomenat Bòsnia, arriscant les seves vides per prestar ajuda a uns desconeguts. Durant aquest temps intens, emotiu i trist per a mi, el meu primer contacte amb PSF va ser quan vaig tenir l'oportunitat de conèixer al pallasso Tortell Poltrona, que era responsable de PSF a la missió a Bòsnia i Hercegovina. Vam tenir una conversa i ell em va preguntar si m'agradaria treballar amb alguns grups de pallassos i ajudar-los en la seva missió de fer riure els nens i nenes dels campaments de refugiats, hospitals i orfenats. Jo, per descomptat... hi vaig accedir immediatament! Vaig tenir el plaer de treballar amb tres grups de pallassos sorprenents: La companyia Fil i Didal de Lleida, un grup de pallassos de Sevilla i el col·lectiu de Els Gegants de Sant Celoni. Cada grup era especial i únic a la seva manera, però el que més recordo són les persones pertanyents a aquests grups que van arribar al meu país en guerra amb el noble compromís de fer riure als nostres nens... I de voler ajudar-nos a restaurar la dignitat humana en temps de guerra! Això és el que va causar la meva més sincera admiració cap a aquesta organització. Mai he conegut a cap altre grup de persones tan en profunditat com a Pallassos sense Fronteres. A diferència d'altres organitzacions d'ajuda, PSF va ser l'única que ens va portar somriures, felicitat, i la màgia de la "vida normal". Fins i tot ara, gairebé 20 anys després, recordant la felicitat en els ulls dels nens famolencs i les seves cares somrients mentre observaven les actuacions de PSF, les llàgrimes apareixen de l'emoció. El fet que des de 1994 hagi mantingut contacte amb Jaume Mateu (Tortell Poltrona) i Josep Maria Virgili, i més recentment amb Jordi Baiget (Lo pallasso Didí) i Ramon Fugarolas dels Gegants de Sant Celoni, és indicatiu del fort i poderós llaç d'amistat que amb aquestes persones encara mantinc. PSF és la meva organització de voluntaris preferida del món! Són persones que desinteressadament donen el seu temps, els seus recursos de tot cor a milers de persones desesperades, desafortunades, i privades d'una mínima normalitat, especialment els nens. Ells entenen el que els éssers humans necessiten en moments de foscor: Esperança, amor, bondat i somriures!

Què va fer PSF per mi? Per molt que l'experiència de la guerra va canviar profundament la meva visió de la vida i els valors, la meva experiència amb els voluntaris de PSF ha canviat el meu punt de vista sobre la humanitat. PSF em va tornar la confiança en els éssers humans. PSF va ser el millor que em va passar en el pitjor moment de la meva vida. GRÀCIES PSF! Us estimo!

Dubravka (Buba) Babic

Intèrpret i Logista de PSF l'estiu de 1994.

PROJECTES

Jordània

Artistes: Javier Rey, Alicia Benito, Moi Jordana i Diego Galaz
Dates: Del 10 al 25 de març
Actuacions: 19 Públic: 3671

Segona expedició en 6 mesos per atendre la infància refugiada provinent de Síria i l'Iraq.

En paraules de l'equip d'artistes que va realitzar l'expedició: "Arribats a l'equador de l'expedició no tenim més que paraules d'agraïment: Primer a PSF per haver confiat en nosaltres per dur a terme aquesta missió, a UNICEF, Save the Children i la Mitja Lluna Roja per la seva gran tasca humanitària i de coordinació, i a tota la gent que està donant suport a aquest projecte des dels nostres llocs d'origen. Gràcies també als jordans que ens donen suport cada dia, especialment al nostre conductor i amic Abdullà. Des que vam aterrar a Amman (fa avui una setmana), hem tingut l'oportunitat i el plaer d'actuar per a gairebé un miler de nens, les seves respectives mares, educadors i educadores. Segurament, per a molts d'aquests nens haurà sigut la primera vegada que hagin pogut gaudir d'un espectacle tan variat com el que estem representant de pallassos, malabars, música en directe, màgia...

És emocionant veure la cara dels nens mentre Chistu (Javier) fa les seves pallassades. Alícia és la nova heroïna de les nenes, i criden el seu nom artístic (FIFI) mentre ens acomiadem d'ells després de cada funció. El públic es queda bocabadat mentre Moi llança els seus malabars... És tot un poema! I veure a les dones cantar la melodia àrab que surt del violí d'en Diego... no té preu. Estem molt preocupats amb la nostra tasca no només solidària, sinó artística. Sabem que aquest públic es mereix el millor espectacle que puguem fer. I així ens ho prenem. La majoria dels dies, en acabar la jornada de treball, fem una reflexió profunda sobre el que deixem a l'escenari i el que ens emportem als nostres cors. Possiblement més del que esperàvem. El gresol del públic per al qual hem actuat ha estat molt divers: refugiats, orfes, dones víctimes de maltractaments i els seus fills, iraquians, sirians, jordans... Confiem que la setmana que ens queda d'expedició ens reporti encara més emocions i vivències de les que hem viscut fins avui. Estem amb molta il·lusió i amb molta energia, potser més que el primer dia, tot i que el cansament va fent efecte en nosaltres. A més, els que vivim això per primera vegada, som cada dia més conscients de la nostra funció aquí, i de la responsabilitat que suposa el fer feliç a la gent més oblidada representant a una organització tan important com PSF: L'ONG que ajuda des de les arts escèniques".
Una forta abraçada des Amman. Xavier, Alicia, Moi i Diego.

Etiòpia

Artistes: Tortell Poltrona, Rosa Peláez, Juan Ramón Graells
Dates: Del 27 de febrer al 14 de març
Actuacions: 11 Públic: 4600

A Etiòpia, a la zona de Tigray, de la mà de l'ACNUR, hem iniciat un projecte de gires en suport de la infància i dels joves refugiats al nord del país com a conseqüència del conflicte amb Eritrea. Ara, al país hi ha més de 60.000 refugiats eritreus registrats per l'ACNUR i amb domicili als tres campaments situats a la regió de Tigray (Shimelba, Mai Aini i Adi Harush) i als campaments d'Asayita, Berhale o a les comunitats locals de la regió d'Afar. Molts dels refugiats responen a un perfil únic que està dominat per joves, educats i urbanitzats, que pateixen dificultats per adaptar-se a la vida als camps de refugiats. En els últims temps un gran nombre de menors no acompanyats han creuat la frontera pel seu compte i això planteja nous reptes a les agències que treballen a la zona.

Costa d'Ivori

Artistes: Pepo Rueda, Beatriz Garrido i Nacho Camarero
Dates: Del 10 al 25 de març
Actuacions: 19 Públic: 8270

Pallassos Sense Fronteres ha realitzat la primera missió de l'any a Costa d'Ivori. L'activitat principal de l'expedició va ser la de realitzar una gira d'espectacles per les províncies de l'oest del país frontereres amb Libèria on es troben establerts nombrosos camps de refugiats i desplaçats. Part de la gira es realitzà també per l'interior del país. El públic per al qual van dirigits els espectacles són majoritàriament desplaçats interns com a conseqüència del recent conflicte civil armat que ha patit el país, i que viuen assentats en campaments disseminats per aquestes regions. A més es realitzaran espectacles en barris pròxims a la capital, Abidjan. Les activitats en aquest país es mantenen de forma continuada des de 2008 i les contraparts en aquesta expedició van ser l'ACNUR (Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats) i l'associació local MESAD.

Burkina Faso

Artistes: Carmen Bernardino i Jordi Mercadé
Dates: Del 18 d'abril al 31 de maig

És la segona fase del projecte "Estimulació psicomotriu a nens i nenes afectats de malnutrició", iniciat el 2012.

En paraules dels artistes Jordi i Carme, que descriuen la seva experiència al bloc www.psfenburkinafaso.blogspot.com: "El nostre treball comença cada dia sobre les nou del matí, quan arribem a l'Hospital Universitari Sanou Souro (CHUSS), l'únic on hem treballat fins al moment i hospital de referència nacional. Allà ens rep el personal de seguretat amb un somriure gegantí, el polze cap al cel i un desig: *bon travail!* El CHUSS és un complex hospitalari compost per diferents pavellons en funció de l'especialitat. Pallassos sense Fronteres treballa en el bloc de pediatria: Al matí a la unitat de rehabilitació i educació nutricional (CREN) i per la tarda a la unitat d'hospitalització pediàtrica. El treball directe amb els nens és lent, misteriós i dur, però quan menys t'ho esperes, et sorprèn amb el regal d'un somriure, una visita a una habitació que no és la seva per seguir jugant amb tu o un comiat etern en què no volen deixar-se anar del teu braç. Aquests moments són els que ens donen la força per seguir, els que ens demostren que el nostre treball funciona i val la pena i són els que ens fan tornar a *casa* amb un somriure ximple als llavis i la sensació que la nostra ànima ha crescut una miqueta".
No us perdeu el bloc per conèixer més sobre aquesta expedició!

Riu de Nassos

La plataforma de microfinanciació de Pallassos Sense Fronteres

Neix com a resposta a les mancances en finançament que pateix el sector de la cooperació, al qual pertanyem. És una iniciativa adreçada a esmenar en la mesura del possible aquest dèficit, i a mantenir un nivell d'activitat satisfactori que ens permeti arribar al màxim de nens i nenes amb les nostres activitats. "Riu de Nassos" es fonamenta en la transparència i la participació i vol facilitar que més persones puguin col·laborar amb Pallassos Sense Fronteres, no només aportant el seu granet de sorra sinó participant. Trobaràs tota la informació a www.clowns.org

www.clowns.org

psfcwb
payasossinfronteras
YouTube payasossinfronteras

BARCELONA (*seu*): Pl. Margarida Xirgu, 1 (edifici Teatre Lliure) 08004
T: 93 324 84 20 | Mail: psf@clowns.org
MADRID (*delegació*): C/ Montera, 32 5º 9ª, 28013
T: 91 522 01 77 | Mail: psfm@clowns.org